

INFORME D'INCIDÈNCIA

del consell municipal
de benestar social

CURS 2022/2023

Consell Municipal de Benestar Social

Més de 35 anys treballant pels drets socials a Barcelona

Ajuntament de
Barcelona

ÍNDEX

1	INTRODUCCIÓ	4
2	EL CONSELL MUNICIPAL DE BENESTAR SOCIAL EN XIFRES	6
3	ACTIVITAT DEL PLENARI	8
	COMPOSICIÓ CURS 2022 – 2023 (SETEMBRE 2022 – JUNY 2023)	9
	DESPLEGAMENT I SEGUIMENT DEL PLA D'ACCIÓ DEL CONSELL	14
4	ACTIVITAT DE LA COMISSIÓ PERMANENT	24
	COMPOSICIÓ CURS 2022 – 2023 (SETEMBRE 2022 – JUNY 2023)	25
	ACTIVITAT	28
5	TRENTA CINC ANYS DEL CONSELL MUNICIPAL DE BENESTAR SOCIAL	30
	ACTE CENTRAL DE CELEBRACIÓ	32
	VISITES I SESSIONS OBERTES	35

6	PREMIS MONTSERRAT ROIG (EDICIÓ 2022)	38
7	ACTIVITAT I PROPOSTES DELS GRUPS DE TREBALL	40
	GRUP DE TREBALL: DROCODEPENDÈNCIES	41
	GRUP DE TREBALL: ENVELLIMENT	48
	GRUP DE TREBALL: IGUALTATS D'OPORTUNITATS EN LA INFÀNCIA I ADOLESCÈNCIA	54
	GRUP DE TREBALL: SALUT	63
	GRUP DE TREBALL: SERVEIS SOCIALS	70
	GRUP DE TREBALL: VEUS CIUTADANES AMB EXPERIÈNCIES EN SERVEIS SOCIALS	75
8	CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR	80

1 INTRODUCCIÓ

Consell Municipal de Benestar Social

35 anys treballant pels drets socials

El document que esteu a punt de llegir conté l'informe d'incidència del curs 2022-2023 en què es presenta l'activitat del Consell Municipal de Benestar Social a través del Plenari, la Comissió Permanent i els grups de treball.

Hi podreu trobar com la implantació del pla d'acció ha permès afegir diverses millores amb l'objectiu d'incrementar la incidència i l'impacte del Consell, com ara la creació d'una nova pàgina web, la nova metodologia dels informes d'acció de govern amb un format més àgil i innovador, el butlletí intern trimestral *L'Avió de Paper* i d'altres.

A més, el pla de treball del Consell ha facilitat la consolidació de dos grups de treball nous amb dues qüestions que complementen i apropen necessàriament dos temes importants per a l'activitat que fa el Consell: els serveis socials, d'una banda, i les veus ciutadanes amb experiència en serveis socials, de l'altra. Aquest últim tema incorpora la visió de persones a títol individual.

Gràcies a les noves dinàmiques de treball de les comissions permanents i a la implicació de les persones que en formen part, s'ha encetat un camí per aprofundir en qüestions d'urgència social, com l'exclusió residencial i les desigualtats en tot el cicle de vida i, molt especialment, en la infància. A més, s'han dedicat esforços a millorar les sinergies entre diversos consells de la ciutat i s'ha propiciat una millor sostenibilitat de la participació i se n'ha optimitzat l'impacte.

Enguany, el Consell ha estat de celebració ja que ha commemorat els 35 anys d'activitat i s'ha reivindicat com un espai útil i transformador per a les polítiques socials de la ciutat.

D'altra banda, els premis Montserrat Roig han arribat a la 30a edició i s'han consolidat com un esdeveniment rellevant pel que fa al periodisme, la comunicació i la recerca social a la ciutat.

Per acabar, volem recordar que aquest és un informe de síntesi que es pot complementar en el lloc web del Consell, on trobareu totes les actes de treball dels grups, així com materials elaborats i altres notícies d'interès.

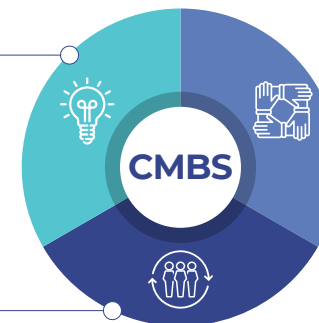
Us donem les gràcies i esperem que en gaudiu.

Consell Municipal de Benestar Social

2 EL CONSELL MUNICIPAL DE BENESTAR SOCIAL EN XIFRES

PLENARI
Òrgan principal del Consell, amb representació de 82 persones de diferents àmbits.

COMISSIÓ PERMANENT
Òrgan més operatiu del Consell, representatiu del Plenari, format per 29 representants de diferents àmbits

GRUPS DE TREBALL
Espais més operatius de treball, oberts a la participació de persones expertes i organitzacions concretes de cada àmbit (Acció Comunitària; Drogodependències; Envel·liment; Igualtat d'Oportunitats en la Infància; Famílies; Salut; Serveis Socials; Persones amb experiència)

Aquestes dades engloben el nombre de persones que han participat en cadascuna de les activitats que ha dut a terme el Consell durant el curs 2022-2023. Enguany s'hi sumen els actes de celebració dels 35 anys.

En l'apartat de grups de treball, les persones han estat comptabilitzades només una vegada en el còmput de les sessions, per no distorsionar els membres reals que formen els grups i hi participen.

PLENARI

1 SESSIÓ plenària

16 i + 31 i → 47 i

6 GRUPS DE TREBALL

49 i + 150 i → 199 i

43 SESSIONS de grups de treball

ACTE CENTRAL DELS 35 ANYS

26 i + 61 i → 87 i

COMISSIÓ PERMANENT

2 SESSIONS de la Comissió Permanent

16 i + 33 i → 49 i

PONENTS/CONVIDATS/CONVIDADES

16 i + 58 i → 74 i

VISITES I SESSIONS PELS 35 ANYS

45 i + 162 i → 207 i

6 VISITES obertes a diversos centres i serveis
3 XERRADES obertes i debats

TOTAL DE PARTICIPANTS

663 i

3 ACTIVITAT DEL PLENARI

COMPOSICIÓ DEL CURS 2022 – 2023 (setembre del 2022 – juny del 2023)

PRESIDÈNCIA

Laura Pérez Castaño Tinenta d'alcaldia de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI

VICEPRESIDÈNCIA ASSOCIATIVA

Francina Alsina Canudas Presidenta de la Taula d'entitats del Tercer Sector Social de Catalunya

MEMBRES REPRESENTANTS DE LA CORPORACIÓ MUNICIPAL

Montserrat Benedí i Altés Representant d'Esquerra Republicana de Catalunya (ERC)

Joan Ramón Riera Alemany Representant del Partit Socialista de Catalunya (PSC)

Neus Munté Fernández Representant de Junts per Catalunya

Pendent representació Representant de Ciutadans (C's)

Antonio Verdera Puntí Representant de Partit Popular (PP)

Eva Parera Escrichs Representant de Valents

REPRESENTACIÓ DE L'AJUNTAMENT DE BARCELONA

Sonia Fuertes Ledesma Comissionada d'Acció Social

Laia Claverol Torres Gerenta de l'Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI

Lidia Garcia Chicano Gerenta de l'Institut Municipal de Serveis Socials

Jordi Tudela Gerent de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat

Carme Borrell Thió Gerenta de l'Agència de Salut Pública de Barcelona

Lluís Torrens Mèlich Director d'Innovació Social

REPRESENTANTS DELS CONSELLS SECTORIALS MUNICIPALS I/O DE PARTICIPACIÓ

Gemma Altell i Albajes	Vicepresidenta del Consell de Dones de Barcelona
Lourdes Marino	Vicepresidenta del Consell Municipal d'Immigració de Barcelona
Lluís Sanz	Vicepresident del Consell Municipal de Lesbianes, Gais, Transsexuals, Bisexuals i Intersexuals de Barcelona (CMLGTBI)
Car Requena	Representant del Consell de Cooperació
Francesc Castellana	President del Consell Econòmic i Social de Barcelona
Àngels Guiteres	Representant del Consell de Ciutat
Ann Desola	Representant del Consell de la Joventut de Barcelona - CJB
Joan Martínez León	Vicepresident del Consell Assessor de la Gent Gran
Ricard Valentí Gutierrez	Vicepresident del Consell Municipal del Poble Gitano de Barcelona
Raquel Monllor	Representant del Consell Rector de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat
Lourdes Garcia	Representant del Consell d'Habitatge Social
Pere Fàbregues Morià	Representant del Consell de Gremis de Comerç, Serveis i Turisme de Barcelona

REPRESENTANTS D'ENTITATS SOCIALS

Esteve Ferrer Panadès	Secretari General de la Federació d'Empreses d'Inserció de Catalunya- FEICAT
Eduard Sala Paixau,	Representant de Càritas Diocesana de Barcelona
Helena Cascalló Vallès	Representant de la Federació Catalana de Voluntariat Social
Eva Morera	Representant de la Federació d'Entitats d'Assistència a la Tercera Edat – FEATE
Roser Roigé	Presidenta del Comitè Català de Representants de Persones amb Discapacitat –COCARMI
Carme Calafat Siquier	Vocal de la junta directiva de la Federació d'Entitats d'Atenció i Educació a la Infància i l'Adolescència – FEDAIA
Corina Maria Albir	Vicepresident de la Federació d'Associacions Veïnals de Barcelona - FAVB

Quima Oliver Ricart	Coordinadora UNICEF - Comitè de Catalunya
Felisa Pérez Antón	Presidenta de la Federació Catalana de Drogodependències– FCD
Gabriel Amargós	Director general de la Fundació Pere Tarrés
Sira Vilardell	Presidenta de la Fundació Surt
Montserrat Buisan	Representat de la Fundació Bancària “La Caixa”
Mercè Torres Fuentes	Presidenta local de Creu Roja a Barcelona
Lorena Nuñez	Representant de Creu Roja de Barcelona
Josep Vilajoana Celaya	President de la Fundació Congrés Català de Salut Mental
Josep Rovira Guardiola	Representant de l'Associació Benestar i Desenvolupament (ABD)
Rosa Balaguer	Representant d'Entitats Catalanes d'Acció Social (ECAS)
Eva Alesanco	Directora operativa de Catalunya de la Fundació IRES
Laura Gómez Servando	Representant de Suara Serveis SCCL
Jesús Ruiz Farrona	Representant d'ASSÍS Centre d'Acol·lida

REPRESENTANTS DE LES ASSOCIACIONS EMPRESARIALS I GREMIALS I DE LES CENTRALS SINDICALS

M. Assumpció Franquesa Segura	Responsable de política social de CCOO del Barcelonès
Enriqueta Durán Cordero	Secretària de Polítiques Socials d'UGT de Catalunya
Laia Grabulosa	Representant de la Confederació de Cooperatives de Catalunya
Mireia Recio Ortega	Representant de Foment del Treball Nacional
Melània Ferrer i Frigola	Representant de la Confederació de Cooperatives de Catalunya

REPRESENTANTS DE L'ÀMBIT UNIVERSITARI I PROFESSIONAL

Isolda Ventura	Representant del Consell Social de la Universitat de Barcelona
Sònia Hernández Tejada	Representant del Consell Social de la Universitat Autònoma de Barcelona
Miquel Rubirola Torrent	Representant del Consell Social de la Universitat Pompeu Fabra

Conchita Peña Gallardo	Representant del Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya
Maite Soler	Representant del Col·legi d'Economistes de Catalunya
José Maria de Llobet Zubiaga	Representant de la Junta de Govern del Col·legi Oficial de Metges de Barcelona
Cristina Mora Porcel	Representant del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya
Maria Eugènia Gay Rosell	Representant de l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona
Miquel Recassens Isart	Membre de la Junta de Govern del Col·legi de Farmacèutics de Barcelona
Rafael López Zaguire	Representant del Col·legi d'Educadores i Educadors Socials de Catalunya
Joan Maria Morros	Degà del Col·legi de Periodistes de Catalunya
Guillermo Mattioli Jacobs	Degà del Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya
Anna Parés Rifà	Representant del Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya
Rosa Rodriguez Gascons	Presidenta del Col·legi de Pedagogs de Catalunya
Paola Galbany Estagués	Representant del Col·legi Oficial d'Infermeres i Infermers de Barcelona

REPRESENTANT DE LA JUDICATURA, LA FISCALIA I LA SINDICATURA DE GREUGES DE BARCELONA

Mercè Caso Señal	Jutgessa degana de la província de Barcelona
Natàlia Ferré Giró	Síndica adjunta, Audiència Provincial de Barcelona
David Bondia	Sindicatura de greuges de Barcelona

CONSORCI DE SERVEIS SOCIALS DE BARCELONA

Àngels Canals Vilà	Gerenta del Consorci de Serveis Socials de Barcelona
---------------------------	--

EXPERTS I EXPERTES I COORDINADORS I COORDINADORES

Sara Moreno	Experta
Josep Villareal	Expert
Joan Canimas	Expert

Oriol Romaní Alfonso	Coordinador del Grup de Treball de Drogodependències
Josep Rovira	Coordinador Grup de Treball de Drogodependències
Assumpció Ros i Florenza	Coordinadora del Grup de Treball d'Entrellament
Elena Fernández	Coordinadora del Grup de Treball d'Entrellament
Laia Pineda Rüegg	Coordinadora del Grup de Treball d'Igualtat d'Oportunitats en la Infància
Claudia Vallvé	Coordinadora del Grup de Treball d'Igualtat d'Oportunitats en la Infància
Montserrat Casamitjana	Coordinadora del Grup de Treball de Salut
Sofia Ferré	Coordinadora del Grup de Treball de Salut
Imma Vallverdú	Coordinadora del Grup de Treball de Salut
Manuel Aguilar	Coordinador del Grup de Treball de Serveis Socials
Rosa Balaguer	Coordinadora del Grup de Treball "Les veus ciutadanes amb experiència en serveis socials"

SECRETARI I TÈCNICA REFERENT MUNICIPAL

Sergi Martí Moreno	Secretari i cap del Departament de Participació Socials
Carme Carrera Escuder	Tècnica referent del Consell Municipal de Benestar Social

REPRESENTANTS DE L'ÀMBIT UNIVERSITARI I PROFESSIONAL

Andrea Ramírez Pena	Oficina tècnica
Gina Grifoll Paredes	Oficina tècnica
Maria Garcia Querol	Oficina tècnica

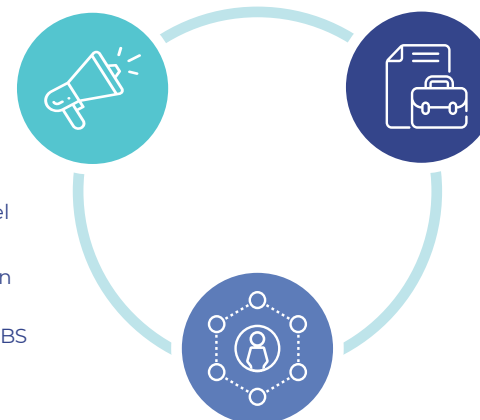
DESPLEGAMENT I SEGUIMENT DEL PLA D'ACCIÓ DEL CONSELL

El **25 de novembre de 2021**, es va definir el Pla d'acció del Consell, un pla treballat per la Comissió Permanent i validada pel Plenari, publicat en l'Informe d'incidència del curs 2021-2022.

Des de l'oficina tècnica s'han desplegat i dut a terme les adients accions per implantar les millores proposades. S'està treballant en la creació d'un sistema d'indicadors per recollir l'impacte d'aquestes accions, que es valoren en l'informe d'avaluació que el Consell fa cada quatre anys. A continuació es mostra l'estat de situació i l'assoliment d'objectius.

COMUNICACIÓ:
Àmbit que es divideix en dos línies:

- Quin impacte comunicatiu té el CMBS
- Com es relacionen i s'informen els membres del CMBS

INFORMES I PROPOSTES:
Com es transmet el resultat de la reflexió, el debat i l'esforç. Com aconseguir més eficàcia, impacte i eficiència

IMPACTE, RELACIÓ I TRANSVERSALITAT:
Relació entre les persones membres del CMBS, la corporació municipal i el personal tècnic de l'Ajuntament de Barcelona

ÀMBIT D'ACTUACIÓ DE COMUNICACIÓ

Àmbit que es divideix en dues línies: de comunicació externa, és a dir, quin impacte comunicatiu té el CMBS, i de comunicació interna, és a dir, com es relacionen i s'informen els membres del Consell.

OBJECTIU

→ ACCIÓ

SEGUIMENT

Aconseguir una millor comunicació externa i interna del Consell. Millorar la difusió per als membres del Consell i per a la ciutadania.

Promoure la creació del nou espai del lloc web. Obrir una comissió ad hoc per construir el contingut del lloc.

Durant el curs 2022-2023 el Consell ha construït un lloc web nou on es pot consultar la informació més rellevant: és una finestra pública perquè totes les persones interessades puguin informar-se de la tasca feta.

El lloc web permet mostrar, mitjançant les actes de les sessions, els informes, els manifestos, les notícies, etcètera, és a dir, tota l'activitat. El lloc web s'ha difós mitjançant els canals de comunicació del Consell, com ara *L'Avió de Paper*, *mailing* a totes les persones membres, presentació a la Comissió Permanent i sessió plenària.

Es pot consultar en l'enllaç següent: [Lloc web del CMBS](#)

OBJECTIU

→ ACCIÓ

SEGUIMENT

Millorar l'impacte de la tasca del Consell, tant internament com externa.

Elaborar tot el material del Consell (informes, presentacions, etcètera) d'una manera més visual i atractiva i amb criteris de lectura fàcil.

S'ha consolidat l'informe d'incidència, un document que pretén ser un repàs clar, concís i explicatiu del recorregut del Consell. L'informe es fa arribar a totes les persones implicades en el Consell, així com a les persones membres de la corporació municipal. Està disponible públicament a través de la pàgina web.

S'ha generat una nova imatge, amb motiu dels 35 anys del Consell, que identifica el CMBS.

Tots els informes generats, com ara la memòria dels actes de celebració dels 35 anys, s'han elaborat amb els mateixos criteris que l'informe d'incidència (clars, concisos i amb atractiu visual) i tots s'han difós pels canals de comunicació del Consell.

Es continua treballant en la línia de generar informes que compleixin els criteris d'accessibilitat tan digitalment com en format paper.

Obrir el Consell a persones que no en formen part. Ser un agent actiu de la reflexió i el debat.

Cicle de xerrades amb format atractiu, atraient i de temes d'actualitat, també en format obert..

Aquest curs 2022-2023, en els actes de celebració dels 35 anys s'han fet sis visites a serveis i equipaments i tres ponències obertes. Tot s'ha fet a proposta dels grups de treball.

Les trobades han estat un èxit de participació i s'ha obert l'activitat a la reflexió i el debat de les persones participants.

Es vol mantenir la dinàmica en el funcionament del CMBS.

Generar visibilitat per al Consell a les xarxes socials.

Incorporar, entre els membres del CMBS, l'hàbit d'utilitzar etiquetes a les xarxes socials.

En tots els actes i les sessions del curs 2022-2023 s'han generat etiquetes per a les xarxes socials, i s'ha demanat a les persones participants que utilitzessin la mateixa etiqueta en les plataformes de comunicació.

El Consell, per si sol, no té xarxes socials i per això és imprescindible la participació de les persones membres per donar-hi visibilitat en l'entorn digital.

L'etiqueta generada ha estat: #incidenciaCMBS. L'etiqueta creada per als espais dels 35 anys del CMBS ha estat: #35anysCMBS.

L'impacte ha estat positiu i el Consell i els seus actes han pogut tenir una presència més activa a les xarxes.

Recollir informació d'utilitat i promocionar la memòria històrica del Consell.

Recollir totes les propostes dels grups de treball i les comissions ad hoc en un únic document que esdevingui una eina de treball.

Les propostes dels grups de treball queden recollides a través de l'informe d'incidència i també de les infografies.

Són dues eines que permeten presentar la feina dels grups com una eina de treball tant per a les persones que han de confeccionar les respostes com per a les persones membres del grups.

ÀMBIT D'ACTUACIÓ D'INFORMES I PROPOSTES

Àmbit que vol definir com es transmet el resultat de la reflexió, el debat i l'esforç generat pels membres del Consell. Com aconseguir més eficàcia, impacte i eficiència.

● OBJECTIU

→ ACCIÓ

📎 SEGUIMENT

Facilitar la difusió de la informació.

Generar sempre dos informes:

- Informe complert de la tasca de tots els grups de treball.
- Informe de síntesi amb cinc o sis propostes per part de cada grup.

Aquesta acció s'ha modificat després de la valoració que s'ha pogut fer de l'informe d'incidència del curs 2021-2022.

Finalment, el Consell fa un informe de síntesi en el qual s'explica l'activitat del Consell i les propostes dels grups de treball, que es limiten en nombre a vuit o nou propostes.

Es fan infografies que permeten difondre l'activitat dels grups per canals diversos.

Tota la tasca feta pels grups i els debats que porten a la prioritització i la redacció de propostes es poden consultar a les actes que apareixen al lloc web del Consell.

Gràcies a l'estructura generada amb aquests dos materials comunicatius compleix millor l'objectiu plantejat: facilitar la difusió de la informació.

Generar impacte amb criteris d'eficiència i eficàcia.

Procurar utilitzar, en l'informe de síntesi, característiques que en facilitin l'impacte visual. Incorporar-hi també criteris de lectura fàcil per afavorir l'accés a totes les persones.

Tots els informes generats han estat concebuts i dissenyats per incloure criteris d'eficiència i eficàcia per a l'objectiu final del Consell: la incidència en les polítiques socials de ciutat. Gràcies a la facilitat de lectura, aquests nous informes poden arribar a més persones clau. Per concloure l'impacte generat, es construeix un informe d'avaluació (cada quatre anys) per objectivar la fita que cerca el Consell: incidir en les polítiques socials de la ciutat.

Afavorir la relació entre el Consell i la corporació municipal

Fer un informe (visual i clar) en què s'exposin les respostes a les propostes que s'han presentat.

La claredat de l'informe d'incidència i la concreció de les propostes ha permès que l'informe d'acció de govern, en el qual podem trobar la valoració i la resposta tècnica/política de les propostes elevades pels grups de treball, sigui clar i visual.

S'ha generat una llegenda que especifica quina valoració es fa de cadascuna de les propostes, s'han unificat els criteris i s'ha permès la continuïtat del treball col·laboratiu.

● OBJECTIU

→ ACCIÓ

📄 SEGUIMENT

Millorar l'impacte de les propostes que fa el Consell.

Generar un informe d'impacte cada quatre anys amb les propostes que s'han convertit en polítiques públiques o en millores de les ja existents, i que exposi totes les propostes que els grups han fet.

S'està generant un document recull que acabarà sent un informe sobre l'impacte del CMBS i les polítiques socials de la ciutat.

Aquest informe contindrà les propostes, les respostes donades als informes d'acció de govern i una conclusió final de cadascuna.

El nou document d'acció de govern facilita el seguiment i l'avaluació posterior de les propostes per mesurar l'impacte del Consell.

Serà un document públic i treballat conjuntament amb els grups de treball del Consell. El primer informe està previst per al curs 2024-2025.

Identificar els temes prioritaris.

Els grups de treball han de prioritzar les propostes que sorgeixen com a resultat de la seva tasca.

AEn aquest curs els grups de treball han consolidat la priorització de propostes per poder plasmar-les a l'informe d'incidència.

Continuem treballant per introduir metodologies que ajudin a prioritzar les propostes que surten de les sessions dels grups.

ÀMBIT D'IMPACTE DE RELACIÓ I TRANSVERSALITAT

Transversalitzar l'actuació del Consell per generar impacte en les àrees de la corporació municipal, així com transversalitzar l'actuació de les entitats i persones que participen.

● OBJECTIU

→ ACCIÓ

📄 SEGUIMENT

Afavorir la implicació del personal tècnic de l'Ajuntament.

Procurar la presència de persones tècniques de l'Ajuntament, si s'escau.

En cada grup de treball s'ha fet una revisió de la presència de tècnics i tècniques municipals. S'ha demanat a les direccions i els departaments la incorporació puntual o continuada, depenent del cas, d'aquestes figures clau per dur a terme la tasca dels grups correctament. No en tots els casos s'ha assolit el resultat desitjat; per aquest motiu s'hi continuarà treballant durant els cursos vinents.

En les diferents sessions dels grups s'hi ha incorporat la tècnica referent del CMBS, que vehicula les peticions i demandes concretes amb els departaments, els instituts o les agències que correspongui.

● OBJECTIU

→ ACCIÓ

📎 SEGUIMENT

Facilitar un flux d'informació bidireccional entre membres del Consell i el Govern municipal.

Reprendre l'informe d'acció de govern al plenari de tardor.

L'informe d'acció de govern ha estat dissenyat de nou, incorporant la lectura fàcil, la claredat i l'element visual.

En el plenari d'inici de curs del consell es presenta el contingut de l'informe, donant resposta a les demandes plantejades.

A més, per consolidar la relació entre el consell i el govern municipal, s'han afegit al calendari del curs dues o tres trobades de coordinadors/es amb la comissionada d'acció social, per parlar dels temes treballats i garantir la fluïdesa en la relació.

Garantir que la informació del Consell i la tasca que fa arribin a totes les persones interessades.

Fer l'enviament de L'Avió de Paper, amb l'activitat del Consell a totes les persones tècniques de l'Ajuntament de l'àmbit del benestar social.

L'Avió de Paper ha quedat consolidat com a canal de comunicació del Consell.

En aquest curs s'ha fet una llista de distribució perquè totes les tècniques i tècnics municipals implicats en els àmbits que abasta el Consell rebin aquest butlletí trimestral a fi que puguin estar assabentats de l'activitat i el material que s'hi elabora.

Enviament de l'informe de síntesi que el Consell elabora cada curs a totes les persones tècniques de l'Ajuntament de l'àmbit del benestar social.

L'informe d'incidència s'ha fet arribar a les persones que directament o indirecta tenen relació amb els temes d'àmbit del Consell. S'ha fet una llista de distribució específica per a caps i directors/ores d'àrees.

Treballem per incorporar millores i fer encara més extensiva aquesta difusió i aquesta xarxa de relació.

4 ACTIVITAT DE LA COMISSIÓ PERMANENT

COMPOSICIÓ DEL CURS 2022 – 2023 (setembre del 2022 – juny del 2023)

PRESIDÈNCIA

Laura Pérez Castaño Tinent d'alcaldia de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI

VICEPRESIDÈNCIA ASSOCIATIVA

Francina Alsina Canudas Presidenta de la Taula d'entitats del Tercer Sector Social de Catalunya

MEMBRES REPRESENTANTS DE LA CORPORACIÓ MUNICIPAL

Montserrat Benedí i Altés Esquerra Republicana de Catalunya (ERC)

Joan Ramon Riera Alemany Partit Socialista de Catalunya (PSC)

Neus Munté Fernández Junts per Catalunya

Pendent representació Ciutadans (C's)

Antonio Verdera Puntí Partit Popular (PP)

Eva Parera i Escrichs Valents

REPRESENTACIÓ DE L'AJUNTAMENT

Sonia Fuertes Ledesma Comissionada d'Acció Social

Laia Claverol Torres Gerenta de l'Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminisme i LGTBI

Lídia García Chicano Gerenta de l'Institut Municipal de Serveis Socials

Lluís Torrens Mèlich Director d'Innovació Social

SECRETARI DEL CONSELL I TÈCNICA MUNICIPAL REFERENT

Sergi Martí Moreno	Cap del Departament Participació Social
Carme Carrera Escuder	Tècnica referent del Consell Municipal de Benestar Social

REPRESENTANTS D'ENTITATS SOCIALS, ORGANITZACIONS I FUNDACIONS

Eva Alesanco	Fundació IRES
Rosa Balaguer	Entitats Catalanes d'Acció Social (ECAS)
Corina Maria Albir	Federació d'Associacions Veïnals de Barcelona (FAVB)
Eduard Sala Paixau	Càritas Diocesana de Barcelona
Mercè Torres Fuentes	Creu Roja a Barcelona
Carme Calafat Siquier	Federació d'Entitats d'Atenció i Educació a la Infància i Adolescència (FEDAIA)
Laura Gómez Servando	Suara Serveis SCCL
Sira Vilardell	Fundació Surt

REPRESENTANTS DE L'ÀMBIT UNIVERSITARI I PROFESSIONAL

Mercè Civit Illa	Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya
Rafael López Zaguirre	Col·legi d'Educadors i Educadores Socials de Catalunya

REPRESENTANTS DE LES ASSOCIACIONS EMPRESARIALS I GREMIALS I DE LES CENTRALS SINDICALS

Enriqueta Durán Cordero	Secretaria de Polítiques Socials, UGT de Catalunya
Mireia Recio Ortega	Representant de Foment del Treball Nacional
M Assumpció Franquesa Segura	CCOO del Barcelonès

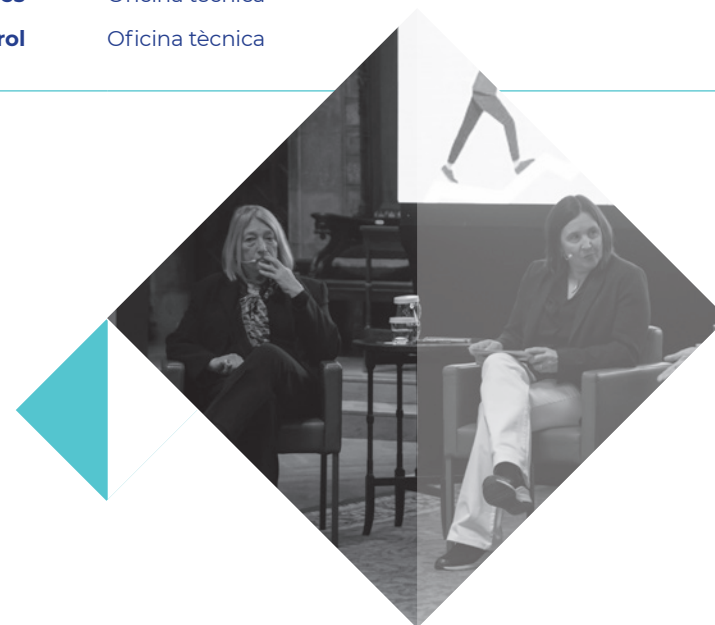
EXPERTS, EXPERTES I COORDINADORS I COORDINADORES DELS GRUPS DE TREBALL

Núria Fuentes Peláez	Experta
Josep Villareal	Expert

Oriol Romaní Alfonso	Coordinador del Grup de Treball de Drogodependències
Josep Rovira	Coordinador del Grup de Treball de Drogodependències
Assumpció Ros	Coordinadora del Grup de Treball d'Entornament
Elena Fernández	Coordinadora del Grup de Treball d'Entornament
Laia Pineda Rüegg	Coordinadora del Grup de Treball d'Igualtat d'Oportunitats en la Infància
Montserrat Casamitjana Abella	Coordinadora del Grup de Treball de Salut
Sofia Ferré de Diego	Coordinadora del Grup de Treball de Salut
Imma Vallverdú	Coordinadora del Grup de Treball de Salut
Manuel Aguilar	Coordinador del Grup de Treball de Serveis Socials
Rosa Balaguer	Coordinadora del Grup de Treball "Participació Ciutadana en l'ús dels serveis socials"

SECRETARIA TÈCNICA

Andrea Ramírez Pena	Oficina tècnica
Gina Grifoll Paredes	Oficina tècnica
Maria Garcia Querol	Oficina tècnica

ACTIVITAT

Durant el curs 2022-2023 la Comissió Permanent ha celebrat dues sessions. En destaca la nova dinàmica ja consolidada en el transcurs de les sessions de la Comissió, que són espais de treball sobre temes específics en els quals les persones assistents s'impliquen i en què articulen propostes conjuntament.

El 24 de novembre de 2022 el Consell va celebrar la primera Comissió Permanent del curs. En aquesta sessió la Comissió va treballar reptes socials de la ciutat i com abordar-los des del CMBS: d'una banda, l'emergència habitacional i la pobresa energètica i, de l'altra, les desigualtats en la infància. Els temes es van tractar sota les premisses següents: quines necessitats es consideren prioritàries en l'abordatge del tema, i la definició d'accions que es podrien vehicular des del CMBS.

Entre les conclusions i les propostes d'accions principals que van sorgir, resumim les següents:

EMERGÈNCIA HABITACIONAL I POBRESA ENERGÈTICA

- Procurar la visibilització de la problemàtica a través d'un manifest conjunt del CMBS que sigui una proposta de mínims que caldria garantir sobre aquest àmbit i que es pugui traslladar als partits polítics abans de les eleccions per aconseguir que la qüestió surti en els seus programes electorals.

DESIGUALTATS EN LA INFÀNCIA

- Treballar en un bon diagnòstic i una anàlisi acurada dels models actuals i dels serveis existents, i comprovar si es dona resposta a les necessitats que hi ha actualment.
- Des del CMBS es pot fer un manifest conjunt per recomanar l'anàlisi de les dotacions pressupostàries i la coordinació entre administracions.

- Veure i analitzar com es configuren els serveis o dispositius de detecció precoç no només en la petita infància sinó en qualsevol situació, en qualsevol territori i en qualsevol edat dels infants.
- Treballar en les opcions que hi ha per a necessitats emocionals i suports educatius.
- Reivindicar i demanar que es pugui treballar a tot el territori, comprovar com es treballa des del Consell dels Infants en relació amb: territoris i diferències socioeconòmiques.

El 25 de maig de 2023 es va celebrar la segona Comissió Permanent del curs. En aquesta ocasió es va recuperar el debat que es va iniciar en l'acte de celebració dels 35 anys del CMBS, a través de la taula rodona "Consells municipals com a òrgans actius en les polítiques de la ciutat". Hi van participar Gemma Altell, vicepresidenta del Consell de Dones; Fàtima Ahmed, membre del Consell Municipal d'Immigració, i Mercè Mas, membre del Consell Assessor de les Persones Grans, i la va moderar Laia Pineda, coordinadora del Grup de Treball d'Igualtat d'Oportunitats en la Infància.

El debat va permetre posar sobre la taula nous reptes i noves potencialitats. En la sessió es va recuperar la proposta de reflexió següent: el paper actual dels consells municipals en l'articulació de les polítiques socials.

El Sr. Orland Blasco, del Departament de Democràcia Activa i Descentralització de l'Ajuntament de Barcelona, hi va fer una primera aproximació i va situar el marc de reflexió.

En la sessió hi van estar presents altres consells municipals: Consell Assessor de les Persones Grans, Consell d'Immigració, Consell de Ciutat i Consell Municipal LGTBI, i s'hi va treballar conjuntament.

Aquestes dues sessions han encetat un treball que es reprendrà el curs vinent per valorar propostes de possibles accions.

5 TRENTA-CINC ANYS DEL CONSELL MUNICIPAL DE BENESTAR SOCIAL

El Consell Municipal de Benestar Social és un dels consells més antic dels ajuntaments democràtics: es va constituir l'any 1988. Des d'aleshores i transcorreguts 35 anys, continua sent motor de canvi per a les polítiques socials de la ciutat, generador de sinergies i espai de trobada entre el teixit associatiu de la ciutat i les institucions.

El Consell es va crear amb la voluntat d'afrontar conjuntament els reptes que planteja una ciutat com Barcelona i de donar veu als agents que treballen per a l'àmbit del benestar social i la qualitat de vida de la població.

D'aquesta manera naixia un espai de debat, reflexió i expertesa que encara perdura. Trenta-cinc anys després, el Consell ha celebrat la seva trajectòria agraït i valorant l'esforç de totes les persones que n'han format part en algun moment de la seva història. Durant el curs 2022-2023 s'han dut a terme actes diversos que en repassen la tasca, l'empenta i les vivències, i s'han compartit dubtes i possibilitats de millora per poder crear, entre totes les persones, més i millors resultats.

ACTE CENTRAL DE CELEBRACIÓ

El Consell Municipal de Benestar Social (CMBS) ha volgut celebrar els seus 35 anys d'història en un acte lúdic per agrair i valorar l'esforç de totes les persones que hi han participat en algun moment.

Més de vuitanta persones assistents van compartir plegades passat, present i futur del Consell en un clima de construcció, revisió i reflexió en què es va valorar la tasca de profunda transformació que el Consell ha aportat no només a les polítiques socials de la ciutat sinó també als models participatius actuals.

El programa de l'acte va estar farcit de moments de debat i de generació de sinergies. En podem destacar el següent:

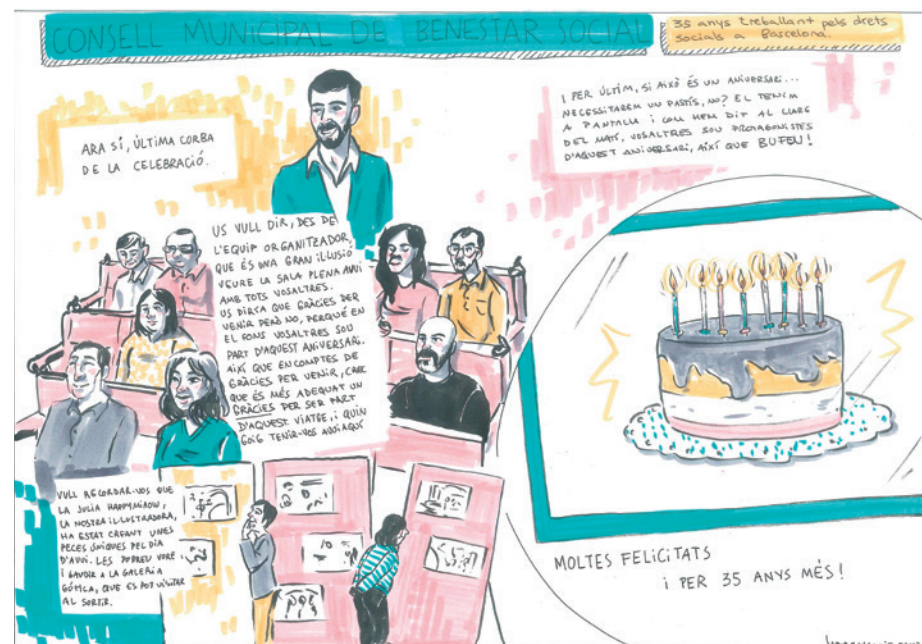
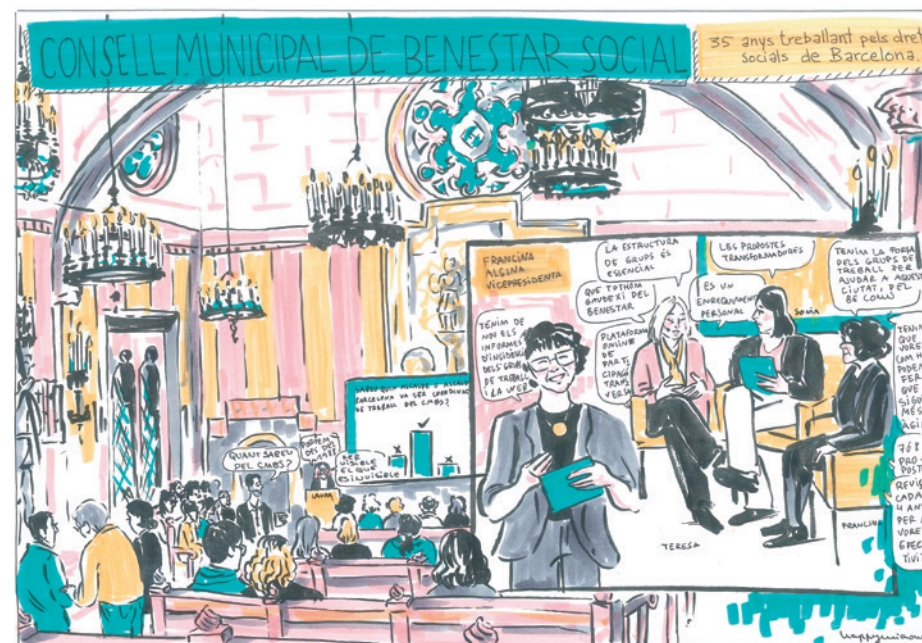
DUES TAULES RODONES:

1 “Consell Municipal de Benestar Social, reptes de futur i motor per al canvi de les polítiques socials”, a càrrec de Teresa Crespo, vicepresidenta associativa (2016-2021), i Francina Alsina, vicepresidenta associativa (2021-actualitat), i moderada per Sonia Fuertes, comissionada d'Acció Social.

2 “Consells Municipals com a òrgans actius en les polítiques de la ciutat”, a càrrec de Gemma Altell, vicepresidenta del Consell de Dones; Mercè Mas, membre del Consell Assessor de les Persones Grans, i Fàtima Ahmed, membre del Consell Municipal d'Immigració, i moderada per Laia Pineda, coordinadora del Grup de Treball d'Igualtat d'Oportunitats en la Infància.

UNA DINÀMICA DE TREBALL AMB ELS GRUPS:

→ Espai dedicat a visibilitzar la tasca dels grups de treball del CMBS en què totes les persones assistents van poder conèixer, sota el guiatge de diversos coordinadors i coordinadores, quines són les qüestions que s'hi tracten, com són les sessions, com és el funcionament orgànic dels grups i com es generen sinergies entre els membres mateixos.

VISITES I SESSIONS OBERTES

Les visites han estat una activitat promoguda pels grups de treball: cadascun ha acompanyat les persones interessades a visitar diversos serveis i equipaments amb una mirada d'expertesa i obrint un espai de reflexió i debat.

- 1 **Centre de Vida Comunitària de Trinitat Vella:** espai obert a tota la ciutadania, una nova conceptualització que aglutina diversos serveis en un mateix equipament.
- 2 **Metzineres:** servei que crea entorns d'aixopluc per a dones que usen drogues i sobreviuen a múltiples situacions de vulnerabilitat i violència.
- 3 **Espai Konsulta'm:** servei de suport psicològic adreçat a joves, adolescents i persones adultes que reben atenció de professionals de la salut mental.
- 4 **Model d'atenció a la violència sexual:** un model d'atenció en la urgència i en el seguiment en el qual participa un equip multidisciplinari amb diversos professionals i nivells assistencials.
- 5 **Centre Llar d'Oportunitats:** servei que dona resposta a la situació de persones joves en situació de sensellarisme.

Les xerrades obertes han tingut l'acompanyament de diverses persones expertes en determinats temes de l'àmbit social. Gràcies a la seva participació, s'han generat aquests espais d'intercanvi d'idees i opinions, amb mirades diferents que enriqueixen la generació de coneixements.

1

Pressupostos municipals amb mirada d'infància:

a càrrec de Roger Garcia Rodoreda, responsable de Polítiques d'Infància i Sensibilització d'UNICEF - Comitè Catalunya; Jordi Ayala, Gerència de Pressupostos i Fiscalitat; Josep Medrano, director de Planificació Estratègica i Fiscalitat, i Carlos Alarcón Zwirnmann, cap del Departament de Projectes Estratègics i Processos de l'Institut Municipal Serveis Socials (IMSS).

En el transcurs de la sessió les persones ponents exposen com l'Ajuntament de Barcelona ha incorporat l'eina metodològica d'UNICEF per avaluar els pressupostos municipals amb mirada d'infància.

2

Debat sobre els serveis socials a Barcelona: a càrrec de Fernando Fantova, autor de la nota breu "Política pública dels serveis socials" de l'Ajuntament de Barcelona i expert en la matèria.

En la sessió es va reflexionar sobre el disseny, les aplicacions i les avaluacions en l'àmbit de la política pública dels serveis socials.

3

Debat sobre el treball en xarxa i la participació de persones en situació de vulnerabilitat: a càrrec càrrec d'Alfonso López, membre de la Comissió Permanent d'EAPN Espanya (xarxa europea contra la pobresa a Espanya) i representant d'EAPN Euskadi.

En el transcurs de la sessió es va posar sobre la taula el paper de la participació en persones que tenen situacions de vulnerabilitat com a garantia dels seus drets.

6 PREMIS MONTSERRAT ROIG (EDICIÓ 2022)

En aquesta edició, els premis Montserrat Roig al periodisme i la comunicació social de Barcelona han assolit el seu 30è aniversari. Crea't l'any 1993 pel CMBS, tenen la voluntat de promoure, reconèixer i incentivar la informació de qualitat que es fa a la nostra ciutat i posen el focus en un tractament millor dels temes socials en els mitjans de comunicació.

D'ençà que van adoptar el nom de Montserrat Roig, fa sis anys, podem parlar de més de quatre-centes candidatures presentades, 22 projectes premiats i, enguany, 45.000 euros en premis per valorar i promocionar el periodisme, la comunicació i la recerca social a la ciutat.

L'edició del 2022 ha mantingut les categories i la participació ha estat la següent:

- **Periodisme social:** 28 candidatures presentades.
- **Comunicació social:** 19 candidatures presentades.
- **Promoció de la recerca en l'àmbit dels drets socials i l'acció social:** 11 projectes presentats.

Això ha suposat un increment de més del 40% en el nombre de projectes presentats respecte a l'edició anterior.

Pel que fa al jurat, en aquesta edició s'hi han incorporat dues persones de trajectòria destacada en el periodisme social:

Claudia Frontino, fotoperiodista i guanyadora en recerca periodística, amb l'exposició "Dones sense llar. Històries de supervivència".

Noemí Polls, periodista i editora a RAC1.

A més, en aquesta edició la categoria de premi especial del jurat a la trajectòria es remunera amb 5.000 euros.

Les persones guanyadores dels premis Montserrat Roig 2022 es donaran a conèixer en un acte públic de lliurament el dia 5 d'octubre de 2023 al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona.

7 ACTIVITAT I PROPOSTES DELS GRUPS DE TREBALL

GRUP DE TREBALL: DROGODEPENDÈNCIES

COMPOSICIÓ DEL GRUP

COORDINACIÓ

Romaní Alfonso, Oriol Catedràtic d'Antropologia Social de la URV

MEMBRES ASSISTENTS A LES SESSIONS

Abia Ortiz, Manuel Esteban	Comissions Obreres (CCOO)
Altabàs Reñé, Anna	Fundació Àmbit Prevenció
Aguilera Martínez, Penélope	Creu Roja a Barcelona
Blázquez, Francisco	Associació Alejop
Clua, Rafael	VeUs RAVAL
Colomera Aguilà, Patricia	Creu Roja a Barcelona
Corbella Virós, Mariona	Fundació Privada Esportsalus
Fonseca, Francina	Societat Catalana de Psiquiatria i Salut Mental de la Fundació Acadèmia de Ciències Mèdiques i Salut de Catalunya i de Balears
Gonell, Esther	Fundació Privada Esportsalus
Jiménez, Maria	Col·legi Oficial d'Infermeria de Barcelona
Larrañaga, Carlos	Fundació Salut i Comunitat
Marcos, Enric	Associació PDS, Promoció i Desenvolupament Social
Martí Carrasco, Víctor	Institut Genus, SL
Mompín, Mercè	Associació d'Acollida i Acció Terapèutica (ATT)
Monràs Arnau, Miquel	Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya
Naranjo, Elsa	Línia Verda i representant Fundació IPSS

Oliva, Laura	Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya
Pérez Antón, Felisa	Federació Catalana de Drogodependències
Pitarch, Lúdia	Guardia Urbana de Barcelona
Recasens, Miquel	Col·legi de Farmacèutics de Barcelona
Ribas Seix, Isabel	Fundesplai
Roig, Aura	Metzineres
Santana, Carmen	ciutadania
Suárez Vázquez, Rosa	Centre d'Estudis sobre Promoció de la Salut (CEPS)
Tudela, Maite	Grup ATRA
Vidal Magriña, Cristina	Projecte Home Catalunya

TÈCNIQUES MUNICIPALS

Carrera Escuder, Carme	Tècnica referent del CMBS
Pasarín, Maribel	Agència de Salut Pública de Barcelona
Puigdomènech, Elisa	SEPAD-ASPB

SECRETARIA TÈCNICA

Grifoll Paredes, Gina	Secretaria Tècnica del CMBS
------------------------------	-----------------------------

INTRODUCCIÓ

En aquest curs 2022-23 s'han tancat temes pendents del curs anterior, com el [document dirigit al Consorci Sanitari de Barcelona](#) per a la integració dels centres d'atenció i seguiment (CAS) a la xarxa de salut mental¹, que es va tractar en la primera sessió a l'octubre, i el de les dificultats de les persones consumidores actives per accedir als serveis socials, que va ocupar dues sessions.

Es van prioritzar tres temes per tractar en aquest curs:

- La violència masclista i les drogues.
- Nous reptes en la reducció de danys, un tema complex i amb novetats significatives.
- Relacions de fàrmacs i drogues, un camp que cal aclarir.

¹ El document es pot consultar a la pàgina web <https://ajuntament.barcelona.cat/dretssocials/ca/consell-municipal-benestar-social>, apartat "Grups de treball > Drogodependències".

DATES DE LES SESSIONS I TEMES TREBALLATS EN CADASCUNA

10 OCT 2022	Presentació, debat i consens del calendari del nou curs i els temes per treballar. Repàs dels temes tractats durant el curs passat.
09 NOV 2022	Dificultats i barreres amb els serveis socials - Institut Municipal de Serveis Socials (IMSS). Debat amb Sonia Fuertes, comissionada d'Acció Social; Carme Fortea, Direcció de Serveis d'Atenció al Sensellarisme, i Lluís Batlle, Direcció d'Estratègia i Innovació.
19 DES 2022	Presentació de l'Informe "La salut a Barcelona 2021", a càrrec de Juli Carrere, de l'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB). Sessió celebrada conjuntament amb el Grup de Treball de Salut.
09 GEN 2023	Valoració del debat que es va fer el 9 de novembre, en resposta a les dificultats i barreres amb els serveis socials.
01 FEB 2023	Dins dels actes del 35è aniversari del Consell Municipal de Benestar Social, visita oberta al centre Metzineres.
06 FEB 2023	Dones, drogues i violència: detecció, atenció i seguiment. Circuits i serveis d'atenció. Protecció i serveis d'acollida. Sessió a càrrec de Gemma Altell, codirectora de G-360 - Cartografies Humanes i Socials, i assessora de gènere i diversitat de la Subdirecció de Drogues, Generalitat de Catalunya.
06 MAR 2023	Reptes actuals de la reducció de danys: nous consums de substàncies (cocaïna injectada, crack, metamfetamina, metd injectada, ketamina), parafernàlia de consum, espais de consum supervisat, etcètera. Amb la intervenció d'Ester Aranda Rodríguez, d'ABD, autora de l'estudi de la Unión Nacional de Asociaciones de Drogas (UNAD) "Reducción de daños en el siglo XXI".
17 ABR 2023	Reptes actuals de la reducció de danys: reptes en l'espai públic, contenció i problemàtica del trastorn mental sever (TMS). Educació sanitària de reducció de danys (RDD). A càrrec de Xènia Ortiz, responsable de l'Equip Comunitari de la Fundació Àmbit Prevenció, i Eusebio Expósito, coordinador del Centre de Reducció de Danys

(CDR), local Robadors, de la Fundació Àmbit Prevenció. Chemsex i cruising, a càrrec de Luis Villegas, treballador social i gerent de Stop Sida.

08 MAI 2023	Prescripció i consum de fàrmacs: prevalença i problemàtica actual. Resposta de salut. Coordinació ABS i CAP. Falsificació i mercat il·legal. Amb les intervencions de Xavier Majó, de l'Observatori de la Generalitat de Catalunya; Maria Perelló i Guillermo Bagaria, del Col·legi de Farmacèutics de Barcelona, i Mireia Ventura, d'Energy Control.
12 JUN 2023	Tancament i concreció de les propostes. Al final de la sessió, Oriol Romaní, coordinador d'aquest grup des de fa més de tretze anys, va anunciar que en el proper Plenari del CMBS s'acomiarà d'aquesta funció.

CONCLUSIONS, REFLEXIONS I PROPOSTES

Cal incorporar accions formatives, de coneixement i d'enfocament a la xarxa de reducció de danys.

Valorem que és important incorporar accions formatives i de coneixement de la xarxa de reducció de danys i enfocar-les a professionals de serveis socials, de salut, de salut mental i de la xarxa mateixa de drogodependències, pel fet que s'hi han incorporat noves persones professionals en l'àmbit d'atenció. L'objectiu és promoure una comprensió millor i incorporar la tan necessària mirada de reducció de danys en totes les intervencions sobre drogues.

Cal que l'ús de substàncies no discrimini la població de consum actiu de drogues respecte a l'atenció social.

És important establir i adaptar places o serveis a l'especificitat de les necessitats de les persones en recursos d'acollida, residencials, i orientats a l'autonomia, així com en recursos de protecció per violència masclista.

Cal assegurar equips de suport a dones dirigides a pensions per violència masclista.

Cal assegurar un equip suficient de suport i seguiment que acompanyi les dones que són dirigides a una pensió com a recurs contra la violència masclista per tal de fer efectiu el seu suport i protecció.

Els serveis especialitzats d'atenció a drogues podrien fer acompanyament en atenció a la dona que hagi sofert violència.

Aquests serveis especialitzats, per la seva proximitat i vincle, podrien dur a terme l'acompanyament en atenció a la dona que hagi sofert violència i fer-ho d'una manera coordinada i complementària amb el Servei d'Atenció, Recuperació i Acol·lida (SARA).

Cal augmentar i adequar, amb mirada metropolitana, uns dispositius i recursos de reducció de danys.

És necessari augmentar i adequar, amb mirada metropolitana, uns dispositius i recursos de reducció de danys adaptats a les necessitats actuals de la població més vulnerable que consumeix drogues, segons els patrons d'ús i els problemes que presentin. Es valora la necessitat d'implantar estratègies de treball de proximitat, preventiu i d'atenció.

Cal establir un espai de treball i coordinació de la xarxa de reducció de danys.

Es troba molt a faltar que, de la mateixa manera que hi ha una coordinadora de centres d'atenció i seguiment, hi hagi un espai de treball i coordinació de la xarxa de reducció de danys de la ciutat per a l'intercanvi i el treball comú.

Cal escoltar i incorporar la participació de les persones usuàries en tots els nivells.

Que la posem com a última proposta no vol dir que sigui menys important que les altres sinó més aviat el contrari. Cal escoltar i incorporar la participació d'aquestes persones en tots els nivells d'atenció, fòrums de participació i de consulta ciutadana. A més d'un element metodològic de primer ordre perquè les coses puguin funcionar millor, suposa impulsar la conscienciació respecte a la garantia de drets, la reducció de l'estigma i la discriminació.

REPTES DE FUTUR DEL GRUP DE TREBALL

Abordar els problemes d'ús d'entorns digitals i les addiccions conductuals que s'hi poden produir. És un tema que va quedar pendent el curs passat i que, atès que continua sent d'actualitat, es vol discutir, sens dubte, el curs vinent.

Avançar en propostes pràctiques i necessàries per respondre a la pobresa farmacèutica entre persones usuàries de serveis d'atenció; a l'abús de fàrmacs (especialment benzodiazepines), i a la falsificació de receptes. Tots aquests van ser temes que van sorgir arran de la darrera sessió. Caldrà veure com es concreten i si es treballa conjuntament amb el Grup de Treball de Salut, però es considera necessari abordar-ho en un futur immediat.

Altres possibles temes que caldrà prioritzar i ordenar en la primera sessió del curs vinent són: atenció a les famílies; inserció sociolaboral; envelliment i consum problemàtic de drogues; referents de gènere en serveis d'atenció de drogues, i justícia restaurativa.

GRUP DE TREBALL: ENVELLIMENT

COMPOSICIÓ DEL GRUP

COORDINACIÓ

Fernández Gamarra, Elena	Psicòloga coach, gerontòloga
Ros Florenza, Assumpció	Fundació Santa Susanna

MEMBRES ASSISTENTS A LES SESSIONS

Arenas Guarch, Sergi	UAB, Universitat a l'Abast, Escola de Postgrau
Berbel Ortega, Pau	Associació contra el Càncer
Castaño, Fina	Associació Benestar i Desenvolupament (ABD)
Domínguez Alcón, Carmen	Departament de Sociologia i Anàlisi de les Organitzacions, Universitat de Barcelona
Fernández Díaz, Imma	Càritas Diocesana de Barcelona
Garcia, Imma	Associació Catalana de Recursos Assistencials (ACRA)
Rodríguez, Ángel	Consell Assessor de la Gent Gran (CAGG)
Eva Morera	Federació d'Entitats d'Assistència a la Tercera Edat (FEATE)
Padilla, Aurora	Avismon Catalunya
Pérez Salanova, Mercè	Experta
Portillo Montejo, Silvia	Institut de Treball Social i Serveis Socials (INTRESS)
Puig i Puigdomènec, Josep M.	Fundació Família i Benestar Social, residència Llar La Mercè
Ribas Seix, Isabel	Fundesplai
Rodríguez Benito, Pilar	Associació Benestar i Desenvolupament (ABD)

TÈCNIQUES MUNICIPALS

Carrera Escuder, Carme	Tècnica referent del CMBS
-------------------------------	---------------------------

Martín Alba, Esther
Quintana, Ester

Departament de Promoció de la Gent Gran
Associació Benestar i Desenvolupament (ABD)

SECRETARIA TÈCNICA

Grifoll Paredes, Gina Secretaria Tècnica del CMBS

INTRODUCCIÓ

L'objectiu d'aquest curs ha estat tenir una mirada del model de cures des de perspectives que ens permetin mirar més enllà de la vulnerabilitat i les necessitats de qui rep les cures.

A partir de les conclusions del curs passat, es presenta una llista dels temes que es consideren de més interès per a la ciutat de Barcelona. Després de fer un exercici de prioritització en el si de grup, es decideix treballar sobre els nous models de cures, fer una reflexió sobre els conceptes i repensar-los per poder avançar i construir. En aquest sentit, s'hi aporten visions diferents que permeten ampliar coneixements sobre el valor de les cures en el context actual i des de perspectives diferents: quin paper té la família com a cuidadora en l'actualitat, el paper dels professionals, la implantació de les noves tecnologies amb l'adaptació de robots en les cures, i l'exc lusió social.

DATES DE LES SESSIONS I TEMES TREBALLATS EN CADASCUNA

6
OCT 2022 Presentació de les conclusions dels reptes de VilaVeïna treballats en el curs anterior. Confecció del calendari i aportació de temes per planificar el curs.

03
NOV 2022 Presentació del pla de treball a partir de les propostes fetes en la primera sessió de treball. Tema del curs: "Aportacions al nou model de cures. Què no ens podem oblidar?".

19
GEN 2023 Presentació del tema: "El concepte de les cures i els valors", a càrrec de Carmen Domínguez-Alcón, doctora en Sociologia, infermera i professora emèrita de la Universitat de Barcelona.

16
FEB 2023 "Canvis culturals a la família": canvis en valors i actituds. Què podem aportar i què no podem oblidar, per part de la família, en les cures de la gent gran en el procés d'envelliment fins al final de la vida.

23
MAR 2023 "Professionals": com s'ha de millorar la formació, l'experiència i la gestió. Amb la participació d'Anna Ayguasanosa, auxiliar d'infermeria, professora de formació de cicle mitjà, formació reglada; Eva Morera, de la Federació d'Entitats d'Assistència a la Tercera Edat (FEATE); Eduard Tobajas, que aporta la mirada jove en treballar en l'atenció en residències de persones grans, i Maria Torres, que aporta la mirada de l'experiència després de treballar 23 anys en l'atenció a residències de persones grans.

13
ABR 2023 "Tecnologia, cures i gent gran". Ponència a càrrec de Sandra Millet, gerenta de Centre de Vida Independent, i Pau Sanmartí, director de projectes. Explicació d'experiències: Servei VinclesBCN, app BCN+65 i robot ARI, a càrrec d'Esther Martín del Departament de Promoció de la Gent Gran.

16
MAI 2023 "Cures, exclusió social i precarització". Ponència a càrrec d'Elena Rodríguez, tècnica del projecte APROP. Explicació de la borsa de treball domèstic a càrrec de Laia Hernández, tècnica del Programa de formació i inserció laboral de Càritas, i d'Olga Ardon, gerontòloga.

08
JUN 2023 Dins dels actes del 35è aniversari del Consell Municipal de Benestar Social, visita al centre VilaVeïna de Congrés-Indians. Debat per la conceptualització de conclusions i propostes.

CONCLUSIONS, REFLEXIONS I PROPOSTES

Cal posicionar-se clarament en una definició de cures que representi una perspectiva ètica en la pràctica, de l'ètica de la responsabilitat de tenir cura d'una altra persona.

Responsabilitat compartida: individual, col·lectiva i institucional. No és únicament la cura a persones dependents, sinó que s'ha de veure des de la comunitat i entendre que cuidar-se forma part de l'ésser humà. S'ha de poder dignificar i incorporar al diàleg: som interdependents, si no ens ocupem els uns dels altres la societat mor.

Cal dissenyar propostes de trencament de la feminització de la tasca i del món de la cura. S'ha de posar èmfasi en les capacitats de les persones. S'ha de desconstruir el concepte de cura (és de dones, no fa falta formació perquè tothom cuida i sap cuidar, etcètera) i s'han de desenvolupar els serveis. Cal reconèixer i donar valor a les cures en els aspectes econòmic i social. La responsabilitat ha de ser compartida, s'ha de procurar i centrar la inclusió de totes les persones que participen en situacions de cura (totes les edats, homes i dones, no únicament familiars, etcètera), així com trencar els estereotips de l'envelliment i la negació de la dependència com a dificultats per fer-hi front i deixar-ho per a l'últim moment. Cal passar la responsabilitat a qui està a prop en lloc de fer-se'n càrrec la persona que necessita la cura, i establir com vol ser cuidada.

Cal dissenyar i planificar suports per a cada una de les fases de la relació de cura (segons Gilligan): atenció - interessar-se per una situació; qualitat moral - identificar qui assumeix la responsabilitat; competència - cobrir la necessitat; capacitat de resposta - tenir en compte la resposta per part de la persona que rep la cura; confiança, solidaritat - mantenir la cura en el temps.

El paper de la família: cal contribuir a ampliar el concepte de família, ja que hi ha molta diversitat, tot i que es tenen en comú les relacions basades en afecte i compromís. És necessari donar un marc des d'on parlar de la família, com a vincle que ens proporciona seguretat a les persones. Cal reivindicar uns vincles sans com a elements bàsics de la cura i no només la instrumentalització de la cura que és on es posa el pes actualment (i les dificultats per fer-hi front). No es pot donar valor únicament als llaços de sang (o de reconeixement clàssic de parella) i cal ampliar cap a altres persones que també poden tenir un paper important en la cura de la persona. Creix la necessitat d'assumir-la des de l'Administració pública, el tercer sector i les xarxes veïnals. Cal treballar des de la proximitat i afavorir i ampliar xarxes i contactes entre les persones.

Pel que fa a la formació de les cures, cal que sigui adaptada als recursos assistencials i orientada a solucionar temes de salut de cures i tècniques i a veure què és imprescindible per fer una atenció excel·lent. Es considera que no s'hi inclouen àrees relacionades amb qualitat de vida i acompanyament al procés d'envellir amb complexitat, i també amb l'acompanyament al final de la vida.

Les persones professionals de les cures s'han de valorar, i cal emfatitzar que l'objectiu és procurar qualitat de vida (no únicament en temes vinculats amb la salut). Es demana un compromís humà que en la resta de professions no és de "vital importància" (per exemple, metges). L'edat dels professionals (molt joves, molt grans) és menys important que la vocació per aquesta tasca.

Cal parar una atenció especial a la precarització de les cures i al risc d'exclusió del col·lectiu que dona les cures. Es poden desenvolupar programes especials per fer atenció a aquestes persones i ajudar-les a fi de connectar-les amb el sistema i anar millorant la seva situació precària, administrativament, econòmicament, socialment.

Tecnologia: més enllà de les aplicacions, cal continuar treballant per ampliar l'ús amable de la tecnologia digital i apropar els recursos a les persones. És important donar a conèixer i lliurar d'estigmes la tecnologia (aparells, suports, etcètera) per orientar-la com a facilitadora de cures i facilitadora d'independència. És necessari derivar-ho a professionals preparats no per vendre suports sinó per ajudar la persona a millorar la vida a partir d'aquests suports i fer acompanyaments de llarga durada, seguint l'evolució de cada persona. S'ha de vincular amb la salut i amb especialistes a fi de fer una bona derivació.

El Grup de Treball d'Envel·liment recomana la continuïtat i, si és possible, **l'ampliació del projecte VilaVeïna**. La visita al territori durant el curs 22-23 ens confirma l'impacte molt positiu d'aquesta iniciativa en la vida dels barris de Barcelona i la seva relació amb les cures de les persones.

REPTES DE FUTUR DEL GRUP DE TREBALL

El grup, a l'inici del curs 2023-2024, farà un repàs dels temes treballats i plantejarà diverses propostes que caldrà prioritzar per profunditzar-hi en tots els mesos que segueixin.

Un dels reptes principals del grup és ampliar el nombre de participants per tal d'enriquir el debat i les reflexions que puguin sorgir, amb l'ajuda del personal tècnic adscrit del CMBS.

GRUP DE TREBALL: IGUALTAT D'OPORTUNITATS EN LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

COMPOSICIÓ DEL GRUP

COORDINACIÓ

Pineda Rüegg, Laia	Directora de l'Institut d'Infància i Adolescència
Vallvé Cid, Claudia	Consultora de suport del grup de treball

MEMBRES ASSISTENTS A LES SESSIONS

Aldea, Pilar	Sindicatura de Greuges de Barcelona
Algueró, Mónica	Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya
Ariza, Marta	AEIRaval, Associació Educativa Integral
Borràs, Marc	Grup Municipal d'Esquerra Republicana de Catalunya
Bosch, Sílvia	AEIRaval, Associació Educativa Integral
Burgueño, Yolanda	Fundació Trinijove - Centre Obert Neus Puig
Garcia, M. José	Casal dels Infants del Raval
Garcia Blanch, Clara	Suara Cooperativa, Federació d'Entitats d'Atenció a la Infància i Adolescència (FEDAIA)
Garcia Rodoreda, Roger	UNICEF - Comitè de Catalunya
López, Assués	Associacions Federades de Famílies d'Alumnes de Catalunya (aFFaC, anterior FAPAC)
Martí, Laura	Federació Catalana de Voluntariat Social (FCVS)
Morillas Rodríguez, Ester	Fundació FC Barcelona
Núñez Nerín, Pilar	Institut de Treball Social i Serveis Socials (INTRESS)
Ruiz Montes, José Antonio	Plataforma d'Infància de Catalunya (PINCAT)

Suero, Patricia	Societat Catalana de Pediatria, Secció d'Atenció Primària
Solanas, Anna	Casal dels Infants del Raval

TÈCNiques MUNICIPALS

Ardiaca Hidalgo, M. Paz	Departament d'Atenció Social a la Família i la Infància
Besolí, Gloria	Tècnica d'Infància del Districte de Nou Barris
Carrera Escuder, Carme	Tècnica referent del CMBS
Collado Cobo, Silvia	Departament d'Atenció Social a la Família i la Infància de l'IMSS
Gatell Cos, Prudenci	Consorci de Serveis Socials de Barcelona
Martínez, Glòria	Departament de Promoció de la Infància de l'Ajuntament de Barcelona
Montolio, Anna	Departament de Promoció de la Infància de l'Ajuntament de Barcelona
Salvador Piedrafita, Maria	Tècnica de Salut Comunitària de l'Agència de Salut Pública de Barcelona

SECRETARIA TÈCNICA

Grifoll Paredes, Gina	Grifoll Paredes, Gina - Secretaria
------------------------------	------------------------------------

INTRODUCCIÓ

Durant el curs 2022-2023 el Grup de Treball d'Igualtat d'Oportunitats en la Infància del CMBS ha centrat el seu treball a l'entorn de la salut mental i emocional en la infància i l'adolescència, que es considera un tema clau en aquests moments, davant l'augment important dels casos tant en volum com en complexitat.

Per abordar aquest tema s'han celebrat quatre sessions monogràfiques sobre benestar emocional i salut mental. Una d'aquestes sessions ha consistit en una visita presencial al Centre de Vida Comunitària del districte de Sant Andreu a fi de conèixer sobre el terreny l'experiència i les visions del conjunt de professionals d'un equipament referent a la ciutat. En un format d'una sola sessió també s'ha treballat sobre l'impacte de les pantalles en la petita infància, i sobre l'educació afectivosexual en la infància i l'adolescència, dues derivades específiques, íntimament relacionades amb el benestar emocional i la salut mental.

DATES DE LES SESSIONS I TEMES TREBALLATS EN CADASCUNA

29
SET 2022

Acord sobre el pla de treball del curs 2022-2023.

02
NOV 2022

Salut mental en l'adolescència (I).

30
NOV 2022

Sessió oberta informativa: Iniciatives pioneres per avançar en una millor garantia dels drets dels infants a Barcelona.

26
GEN 2023

Salut mental en l'adolescència (II). Benestar i salut emocional a l'escola.

16
FEB 2023

Dins dels actes del 35è aniversari del Consell Municipal de Benestar Social, visita oberta al Centre de Vida Comunitària de Sant Andreu.

23
MAR 2023

Petita infància i pantalles: riscos per a la salut i mesures preventives.

19
ABR 2023

Educació afectiva i sexual en la infància i l'adolescència.

22
JUN 2023

Priorització de propostes d'actuació per presentar al CMBS i als representants del Govern municipal.

CONCLUSIONS, REFLEXIONS I PROPOSTES

PROPOSTES ADREÇADES A L'AJUNTAMENT DE BARCELONA

Cal diferenciar més clarament, en el marc dels recursos municipals d'atenció, entre la prevenció i l'abordatge clínic de casos de salut mental per aconseguir una resposta eficaç i real a les situacions complexes. REls espais d'acompanyament i escolta (com el Konsulta'm) han demostrat ser eficaços i estan generant una resposta positiva. No obstant això, des d'aquests recursos sovint s'aborden casos complexos per manca de recursos especialitzats on adreçar-los. Aquest enfocament no és funcional i és necessari establir una distinció clara entre els serveis de promoció del benestar i els espais d'abordatge amb professionals amb una bona formació que puguin oferir acompanyament clínic i especialitzat.

Cal incorporar el treball de les emocions i el benestar emocional des de la petita infància en tots els equipaments municipals que acullin petits infants (0 a 6 anys). Les intervencions han de centrar-se en la prevenció i fer-se al llarg de tota la infància, atès que en l'adolescència s'identifiquen molts adolescents mancats d'eines per a la gestió emocional de situacions i malestars quotidians. Es proposa desenvolupar programes participatius i coordinats entre professionals de l'àmbit educatiu, sanitari i del lleure per garantir una implantació efectiva i sistemàtica de l'educació emocional. En aquesta línia es proposa estendre el programa "1,2,3 emoció!" a tots els centres educatius de la ciutat i al món del lleure, així com obrir espais de reflexió i intervenció en l'àmbit familiar.

Cal oferir formació, capacitat i recursos als infants i adolescents sobre com identificar i abordar les situacions de violència i maltractament, en tots els equipaments municipals que acullin petits infants. Els estudis mostren que, davant un problema de violència, el més habitual entre els i les adolescents és demanar ajuda als amics i amigues abans que a la família o al professorat. És per això que cal facilitar-los eines i recursos per identificar i abordar les situacions de violència i maltractament en totes les etapes educatives, garantir un acompanyament continuat i superar la limitació dels tallers externalitzats que se subcontra uir una aposta més estructural i continuada.

Cal donar suport i eines al conjunt de professionals que atenen la població infantil i adolescent per abordar les situacions de malestar emocional, amb un èmfasi especial en l'àmbit educatiu. Per aconseguir una mirada saludable i fer un acompanyament eficaç cal, en primer lloc, treballar en el benestar del conjunt de professionals i reflexionar sobre com es cuiden perquè puguin exercir aquest acompanyament des d'un nivell sa, generar espais de descongestió, reflexió i ajuda, i permetre als equips de professionals fer aquesta gestió socioemocional pròpia. En segon lloc, cal posar a disposició del conjunt de professionals —en especial del professorat— les eines i els recursos necessaris per abordar les situacions de malestar emocional (protocols, guies, eines digitals, etcètera), així com informació clara i precisa sobre els canals i els circuits de derivació i col·laboració amb altres professionals que es faran càrrec de les situacions de salut mental més complexes.

Cal dotar urgentment els serveis municipals d'infància i ado-lescència municipals de mediació cultural i de traducció per poder arribar a les famílies d'orígens i cultures diferents i vetllar per l'interès superior de l'infant. La mediació cultural s'ha mostrat efectiva en equipaments com els centres oberts, ja que ajuda a establir els ponts necessaris amb les famílies en àmbits temàtics com la salut mental, l'afectivitat-sexualitat, el "pantallisme" o l'alimentació. La persona mediadora facilita la comunicació, la comprensió mútua i la superació de les barreres culturals i lingüístiques i permet establir un diàleg inclusiu i respectuós en el qual garanteix que s'escoltin les veus de les famílies d'orígens i cultures diferents. D'acord amb el dret de l'interès superior de l'infant, també facilita que les barreres culturals o les resistències familiars no deixin sense atenció els infants i adolescents d'aquestes comunitats.

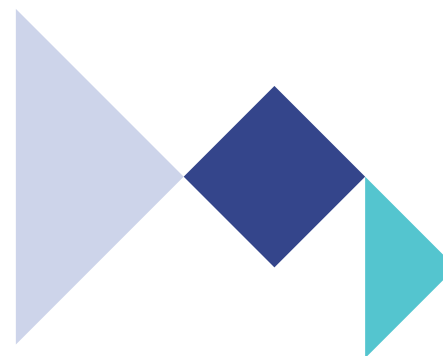
Cal situar i elevar els problemes derivats del "pantallisme" com un tema de salut pública a través de tots els canals municipals disponibles. Cal involucrar-hi tots els agents socials, ja que es tracta d'un problema complex, que interpel·la tothom i que només es pot resoldre sumant esforços i construint aliances entre tots els sectors, també amb els mitjans de comunicació. Cal recollir evidències i donar a conèixer els efectes contraproductius dels dispositius digitals en la infància (sobretot en la petita infància) i trencar falsos mites sobre les seves bondats, així com proporcionar estratègies perquè les famílies puguin acompanyar adequadament els infants en l'ús de les pantalles, amb una atenció especial a les d'entorns més desfavorits, ja que els seus infants estan més exposats als efectes negatius de les pantalles a causa de dificultats estructurals (dificultats de conciliació, manca d'informació, habitatges compartits, etcètera).

Cal desplegar programes d'educació afectivosexual com a formació obligatòria, des de la petita infància, en els serveis municipals on assisteixen infants i adolescents (també petits infants). Es proposa implantar l'educació afectivosexual com a formació obligatòria des de la petita infància fins a l'ESO, mitjançant una planificació clara i específica dels seus continguts i una regulació de les persones que l'han d'impartir. Ha de ser una educació basada en l'acompanyament i la participació activa dels infants i adolescents, que en promogui el desenvolupament integral i la socialització positiva en entorns segurs i enriquidors. Cal promoure que s'implanti més enllà de l'escola, inclosos els espais de lleure educatiu per a les edats de 6 a 11 anys i de 12 a 17 anys, transcendent les barreres de l'educació formal i aconseguint arribar a totes les infàncies. A més, cal protegir els centres que l'imparteixen (davant les famílies que s'hi oposen) per garantir l'interès superior de l'infant a rebre educació afectivosexual.

PROPOSTES PER A ALTRES ADMINISTRACIONS

Cal exigir, en els espais de coordinació entre administracions, l'increment del pressupost i una millor dotació de recursos d'atenció a la salut mental d'infants i adolescents (atenció primària i especialitzada). Des del grup s'insta l'Ajuntament a demanar a les administracions que reforcin urgentment els recursos públics destinats a l'atenció del malestar emocional i la salut mental dels infants i adolescents. Hi ha llistes d'espera o bé cal espaiar massa en el temps les visites especialitzades als centres de salut mental d'infància i adolescència (CSMIJ) per una manca de recursos que cal solucionar amb urgència. També cal desplegar un suport específic a les escoles des d'on fer una tasca preventiva (no sobrecarregant els docents sinó dotant-los de formació i suport professional, amb la incorporació de figures específiques com ara educadors/ores, psicòlegs/òlogues o altres que puguin fer aquest paper a l'escola).

Cal vetllar pel desplegament real de l'educació sexual des de la petita infància i com a formació obligatòria a l'escola, d'acord amb els nous ordenaments curriculars de la Generalitat de Catalunya. Des del grup s'insta l'Ajuntament a demanar a les administracions competents que vetllin pel compliment de la reordenació recent dels currículums de l'etapa infantil per part de la Generalitat de Catalunya (febrer del 2023), en què per primera vegada s'inclou l'etapa entre els 0 i els 6 anys, amb esment a la coeducació i a l'educació afectivosexual des de la primera infància i al llarg de tota la trajectòria educativa.

REPTES DE FUTUR DEL GRUP DE TREBALL

El grup ha expressat una preocupació especial pels efectes coneguts de l'exposició a les pantalles en la infància i l'adolescència, en especial entre els 0 i els 6 anys.

Els infants són cada vegada més dependents de les pantalles i és important abordar els efectes que això té en el seu cervell i en el seu desenvolupament del llenguatge, cognitiu i també emocional (capacitat de tolerar la frustració, gestió del conflicte, empatia, etcètera).

D'altra banda, els efectes de la sobreexposició a les pantalles durant la infància i l'adolescència comporta riscos greus de patir baixa autoestima, depressió, idees suïcides, cosificació en les noies, ludopatia o assetjament a través de les xarxes socials, entre altres.

Per abordar aquests problemes es fa una proposta de continuïtat en el si del grup per continuar treballant en el tema de les pantalles, tot i que la decisió final es prendrà en el marc de la primera sessió de treball del curs 2023-2024, en la qual es decideixen els temes que es volen treballar i amb quin nivell de profunditat.

GRUP DE TREBALL: **SALUT**

COMPOSICIÓ DEL GRUP

COORDINACIÓ

Casamitjana Abellà, Montserrat	Metgessa jubilada
Ferré de Diego, Sofia	Metgessa jubilada
Vallverdú Duch, Imma	Infermera jubilada

PARTICIPANTS

Albir Sánchez, Corina	Federació d'Associacions Veïnals de Barcelona (FAVB)
Aguilera, Aida	Banco Farmacéutico
Artazcoz, Lucía	Agència de Salut Pública de Barcelona
Berbel Ortega, Pau	Associació contra el Càncer
Carrera Plans, Marta	Federació d'Associacions Veïnals de Barcelona (FAVB)
Catalán, Carme	Xarxa de Dones per la Salut
De Eyto, Begoña	Creu Roja a Barcelona
Expósito, Emilia	Coordinadora d'Usuaris de la Sanitat, Salut, Consum i Alimentació (CUS)
Güell, Marcela	Federació d'Associacions Veïnals de Barcelona (FAVB)
Llaíró, Antonia	Bruc Salut: Centre de Psicologia i Perinatal
Malmusi, Davide	Direcció de Serveis de Salut
Mariano, Cristina	Fundació Lliga Catalana d'Ajuda Oncològica, Oncolliga
Montllor, Raquel	Consell Rector de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat
Moreno, M. Ángeles	Sanitat de CCOO del Barcelonès
Parramon Puig, Gemma	Societat Catalana de Psiquiatria i Salut Mental

Peña, Conchita	Consorci Sanitari de Barcelona
Poll, Marta	Federació Salut Mental Catalunya
Recasens Isart, Miquel	Col·legi de Farmacèutics de Barcelona
Ribas Seix, Isabel	Fundesplai
Ruiz Ripoll, Ada	Fundació Congrés Català de Salut Mental
Saltó, Montserrat	Sindicatura de Greuges
Sánchez Carreter, M. Eugènia	Dempeus per la Salut Pública
Vidal, Mercè	Títol personal

TÈCNIQUES MUNICIPALS

Carrera Escuder, Carme	Tècnica referent del CMBS
-------------------------------	---------------------------

TÈCNIQUES MUNICIPALS

Grifoll Paredes, Gina	Secretaria Tècnica del CMBS
------------------------------	-----------------------------

INTRODUCCIÓ

Durant aquest curs 2022-2023 hem facilitat la participació en el grup de treball fent les sessions en format híbrid, de manera que les persones que no hi podien assistir presencialment, ho poguessin fer telemàticament.

Hem continuat treballant, en part, en alguns dels temes del curs anterior, especialment en la definició d'indicadors que ens serveixin per fer el seguiment i veure l'evolució d'alguns dels serveis no coberts per la cartera de serveis de la sanitat pública.

En total hem fet vuit sessions, tres de les quals les hem dedicat a definir un conjunt d'indicadors per tenir una referència com a punt de partida en temes diversos. Val a dir que no ha estat, ni és, una tasca fàcil, ja que a vegades els indicadors desitjats no es concreten per a la ciutat de Barcelona. En moltes ocasions es defineixen per al conjunt de Catalunya o bé per a la província de Barcelona. Creiem que aquest fet s'hauria de traslladar al Consell perquè, des de la Direcció de Salut, s'hi donés un impuls a fi d'aconseguir dades més concretes de la ciutat, tot i que moltes les defineixen en el Departament de Salut.

DATES DE LES SESSIONS I TEMES TREBALLATS EN CADASCUNA

05
OCT 2022	Presentació de la nova coordinadora del grup de treball, Imma Vallverdú. Proposta del calendari i pla de treball del curs.
16
NOV 2022	"Salut mental", presentació del tema per part de les coordinadores del grup, amb Gemma Parramon, de la Societat Catalana de Psiquiatria i Salut Mental, com a conductora i moderadora de la sessió. En la sessió es va debatre el següent: "Pla de salut mental de Barcelona: projecció, present i futur", presentat per Pilar Solanes, directora de Serveis d'Envel·liment i Cures de l'Ajuntament de Barcelona, i "Pla director de salut mental i addiccions de Catalunya: projecció, present i futur", a càrrec de Jordi Armengol, del Consorci Sanitari de Barcelona.

19
DES 2022 Presentació i debat de l'informe "La salut a Barcelona 2021". A càrrec de Juli Carrere, de l'Agència de Salut Pública de Barcelona. Sessió preparada conjuntament amb el Grup de Treball de Drogodependències.

11
GEN 2023 Proposta d'indicadors disponibles perquè els debati el grup de salut (treballats per l'Agència de Salut Pública de Barcelona i per concretar). Es parteix d'una proposta d'indicadors de salut del curs 2021-22 (anticoncepció, avortament, embaràs, part i puerperi; universalitat i equitat en salut mental; pobresa farmacèutica; salut bucodental; població residencial).

08
FEB 2023 Revisió dels indicadors tractats en l'anterior sessió, a càrrec de Lucía Artazcoz de l'Agència de Salut Pública de Barcelona. Valoració de noves propostes fetes pel grup de treball.

16
MAR 2023 Dins dels actes del 35è aniversari del Consell Municipal de Benestar Social, visita oberta a l'Hospital Clínic de Barcelona per conèixer el seu model d'atenció integral a la violència sexual. Sessió a càrrec de Lluïsa Garcia-Esteve, psiquiatra consultora sènior i presidenta de la Comissió de Violència Intrafamiliar i de Gènere, i de Teresa Echeverría, infermera assessora, i membre de la Comissió de Violència Intrafamiliar i de Gènere.

03
MAI 2023 Concreció dels indicadors de salut a càrrec de la Lucía Artazcoz de l'Agència de Salut Pública de Barcelona.

07
JUN 2023 Presentació del lloc web del Consell Municipal de Benestar Social a càrrec de Gina Grifoll. Concreció de les conclusions, reflexions i propostes del Grup de Treball de Salut per a l'Informe d'incidència 2022-2023.

CONCLUSIONS, REFLEXIONS I PROPOSTES

El grup de treball creu necessària la participació activa del Consorci de Salut de Barcelona, atès que és un dels ens que ha d'aportar-nos dades per aprofundir en els temes que es treballen gràcies a la seva vinculació amb el CatSalut.

Igualment necessària és la presència continuada de l'Agència de Salut Pública de Barcelona: cal que s'impliqui i treballi activament en la recerca de les dades i dels indicadors.

En l'àmbit de la salut bucodental, cal reformular els indicadors de les persones ateses i les visites totals, donar dades per sexe, i identificar els referents de cada indicador. Les dades del programa de salut bucodental de Catalunya en l'atenció primària i els tractaments fets han d'estar disponibles públicament.

En l'àmbit de la pobresa farmacèutica, es proposa canviar el criteri per accedir al copagament, ja que es basa en la declaració de renda de l'any anterior de la persona sol·licitant, i la situació pot ser diferent en el moment en què s'hi adreça la persona.

En l'àmbit de salut mental, es creu que és important facilitar les dades dels nous diagnòstics de trastorns d'ansietat, angonya i estat ansiós i també de les persones ateses als serveis de salut mental comunitaris, així com les llistes d'espera dels centres de salut mental d'infància i adolescència (CSMIJ) i del Centre de Salut Mental d'Adults (CSMA), que poden variar segons l'àrea integral de salut de Barcelona.

En l'àmbit d'anticoncepció, avortament, embaràs, part i puerperi, són necessàries les dades específiques de la ciutat de Barcelona en relació amb l'accés de les dones a l'anticoncepció

de llarga durada (LARC, per les sigles en anglès). Les dades proporcionades per l'ASSIR (Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva), vinculat al Pla de salut de Barcelona 2021- 2025, són dades recollides a tot Catalunya.

Es recomana **fer més difusió i més detallada de les opcions per interrompre l'embaràs**. També s'hauria de fer arribar aquesta informació a escoles, centres cívics i altres espais clau.

Calen **dades disponibles pel que fa a parts instrumentals o eutòcics i episiotomies**. El Consorci de Salut de Barcelona ha de facilitar **informació sobre el part respectuós** als hospitals de la ciutat.

En l'àmbit de la població residencial, es demana al Consorci de Serveis Socials que participi activament en el grup de treball fent-hi aportacions de continguts i dades sobre la població residencial de Barcelona ciutat. És difícil trobar dades sobre la població residencial i també hi ha dificultat a trobar una persona de contacte que ens pugui oferir informació. Cal informació sobre el nombre de residències que actualment tenen accés a l'ECAP (Estació Clínica d'Atenció Primària).

S'ha d'exigir més control de les residències per part de les institucions i promocionar un canvi de model. Cal una integració social i sanitària per millorar la situació actual, i potenciar els serveis d'atenció al domicili donant una atenció integrada. Per això, és necessari millorar el disseny dels sistemes informàtics, ja que es registra poc i malament, i reformular els indicadors que calgui tenint en compte les dades que es volen recollir.

REPTES DE FUTUR DEL GRUP DE TREBALL

El grup ha de continuar revisant, aprofundint i investigant l'evolució dels indicadors disponibles per tal de fer un seguiment dels àmbits exposats en les reflexions.

Pel que fa al funcionament, uns dels reptes principals que es volen assolir és la transversalitat entre els grups fent sessions conjuntes, de manera que hi hagi una visió més àmplia a l'hora de fer propostes de millora conjuntament.

Un altre dels reptes fonamentals és abordar qüestions que siguin d'interès, rellevants i que quedin en l'àmbit de la competència municipal o bé que aquesta pugui incidir en alguna de les seves parts.

Alguns dels temes que es proposen per treballar en el futur són: l'abordatge de la violència sexual en menors; el sensellarisme; l'estudi de quina és la realitat de població immigrada que ve als hospitals de Barcelona a fer tractament oncològic per impossibilitat de fer-ho al seu país, i reprendre el treball en la integració social i sanitària, el seu disseny i la seva implantació a la ciutat.

GRUP DE TREBALL: SERVEIS SOCIALS

COMPOSICIÓ DEL GRUP

COORDINACIÓ

Aguilar Hendrickson, Manuel	Professor de l'Escola de Treball Social de la Universitat de Barcelona
------------------------------------	--

PARTICIPANTS

Alsina, Francina	Taula del Tercer Sector de Catalunya, vicepresidenta del CMBS
Canals Vilà, Àngels	Consorti de Serveis Socials
Carrera Escuder, Carme	Tècnica referent del CMBS
Crespo, Teresa	ECAS
De Juan Castella, Amèlia	Càritas Diocesana de Barcelona
De la Puente, M. Lluïsa	Col·legi de Metges de Barcelona
Garcia, Lourdes	Consell de l'Habitatge Social de Barcelona (Associació 500x20: Lloguer 100% Públic i Assequible)
De Palau, Anna	Direcció d'Acció Social Territorial i Comunitària
Fuertes Ledesma, Sònia	Comissionada d'Acció Social
López, Rafel	Col·legi d'Educadores i Educadors Socials de Catalunya
Manzano, Miguel Ángel	Expert
Martí Moreno, Sergi	Cap del Departament de Participació Social, Ajuntament de Barcelona
Pérez Salanova, Mercè	Experta
Poll, Marta	Taula del Tercer Sector de Catalunya
Riera, Elisenda	Taula del Tercer Sector de Catalunya
Roig, Susanna	Taula del Tercer Sector de Catalunya

Sanagustí Vidal, Marta	Col·legi de Treball Social de Catalunya
Vilà, Toni	Expert
Vilar, Jesús	Fundació Pere Tarrés

SECRETARIA TÈCNICA

Grifoll Paredes, Gina	Secretaria tècnica del CMBS
------------------------------	-----------------------------

INTRODUCCIÓ

El pla de treball del curs ha estat orientat a centrar-se en els problemes concrets amb què es troben els serveis socials. Tot i això, van proposar-se algunes qüestions més generals per raons d'actualitat, a les quals es van dedicar diverses sessions. El format ha estat híbrid, de manera que les persones que no hi podien assistir presencialment, poguessin participar-hi virtualment.

DATES DE LES SESSIONS I TEMES TREBALLATS EN CADASCUNA

26
OCT 2022 Dins dels actes del 35è aniversari del Consell Municipal de Benestar Social, visita oberta al Centre de Vida Comunitària de Trinitat Vella.

15
NOV 2022 Qüestions generals sobre els serveis socials com a “sistema” o camp d’acció de les polítiques públiques. Presentació del tema “Tensions en els serveis socials”, a càrrec de Manuel Aguilar, coordinador del Grup de Treball de Serveis Socials. Planificació del pla de treball del curs.

19
GEN 2023 Sessió oberta: “Síntesi de la política pública recent dels serveis socials de l'Ajuntament de Barcelona. Policy brief”, a càrrec de Fernando Fantova..

15
FEB 2023 Qüestions relatives a la regulació normativa dels serveis socials, arran de propostes i avaluacions recents: “Els avantprojectes de llei de famílies i de serveis socials: implicacions per als serveis socials”, a càrrec de Manuel Aguilar Hendrickson.

07
MAR 2023 Anàlisi de l'experiència de treball conjunt entre els serveis socials i habitatge. Resposta dels serveis socials als problemes d'habitatge: “Exclusió residencial des del punt de vista d'habitatge i serveis socials”, a càrrec d'Anna Soler Iglesias, cap del Departament d'Ús Digne de l'Habitatge; Esther Ródenas, directora tècnica del Registre de Sol·licitants i Adjudicació d'Habitatges; Merche Cuesta Roca, cap territorial d'Urgències i Emergències Socials, i Xavier Molina Cabanillas, director territorial de les Corts i Sants-Montjuïc.

19
ABR 2023 Retorn de la sessió del 7 de març de 2023, sobre la base de les preguntes que han aportat els membres del grup: “Les fronteres entre les polítiques d'habitatge i els serveis socials: la demanda habitacional a Barcelona”. Amb les intervencions d'Anna Soler Iglesias, cap del Departament d'Ús Digne de l'Habitatge; Esther Ródenas, directora tècnica del Registre de Sol·licitants i Adjudicació d'Habitatges; Merche Cuesta Roca, cap territorial d'Urgències i Emergències Socials; Montserrat Colàs, de l'Institut Municipal de Serveis Socials; Marta Fité, directora territorial dels Serveis Socials de Nou Barris, i Albert Sales, investigador a l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona.

10
MAI 2023 Qüestions relatives a la regulació normativa dels serveis socials, arran de propostes i avaluacions recents. “Avaluació de la Llei de la dependència, LAPAD”, a càrrec de Toni Vilà, expert en serveis socials.

14
JUN 2023 Presentació i reflexió al voltant de les propostes del grup de treball.

CONCLUSIONS, REFLEXIONS I PROPOSTES

Cal impulsar iniciatives de desenvolupament de nous abordatges de l'acció concreta dels serveis socials (exemples actuals: habitatge-serveis socials, centre de vida comunitària; exemples més antics: superilles socials). Això és especialment oportú en les accions que actualment no són gaire satisfactòries.

Cal dotar aquestes experiències d'un suport tècnic que permeti un bon desenvolupament, una formalització adequada i una avaluació de les iniciatives.

També cal dotar aquestes experiències d'un suport de recollida i tractament de dades que permeti concretar les implicacions d'una escalabilitat. Això implica anar més enllà de la pràctica concreta que es reforma per mesurar-ne els costos i la demanda potencial, una informació sense la qual no és possible prendre decisions polítiques estratègiques.

Cal fer promoció, anàlisi i avaluació d'iniciatives de reforma, a petita i mitjana escala, de l'acció dels serveis socials, i la seva avaluació i anàlisi de possible extensió. Aquest tipus de pràctiques ha de permetre obrir un debat més ampli sobre els serveis socials que no es mogui en el terreny dels principis o els discursos generals del sector, sinó que parteixi de problemes concrets i de possibles respostes.

REPTES DE FUTUR DEL GRUP DE TREBALL

El repte de futur principal del grup és el d'establir bé el seu camp de treball. Els serveis socials poden abastar gairebé tota l'acció municipal en el camp social. Al mateix temps, hi ha el risc d'una dispersió en multitud de temes i de duplicació amb altres grups. El plantejament per al curs vinent és triar un camp específic i abordar-lo des de perspectives diverses (el camp concret encara s'ha de determinar). El grup també és un espai en què és important que la direcció política de l'àmbit dins l'Ajuntament l'interpel·li amb consultes sobre línies d'acció sobre les quals vulgui un feedback específic del grup.

Algunes de les propostes de temes per abordar en el curs vinent són: l'abordatge de la complexitat en l'atenció vers els serveis socials; l'atenció grupal; la política d'ajuts socials (subvencions, ajuts d'urgència, ajuts materials, etcètera); com es coordinen l'Ajuntament de Barcelona i les entitats del tercer sector, o les famílies "poliassistides".

GRUP DE TREBALL: VEUS CIUTADANES AMB EXPERIÈNCIES EN SERVEIS SOCIALS

COMPOSICIÓ DEL GRUP

COORDINACIÓ

Balaguer Bueno, Rosa Casal dels Infants del Raval

TÈCNICA MUNICIPAL

Carrera Escuder, Carme Tècnica referent del CMBS

SECRETARIA TÈCNICA

Grifoll Paredes, Gina Secretaria Tècnica del CMBS

INTRODUCCIÓ

L'objectiu del grup és obtenir aportacions de millora a partir de l'experiència vivencial de persones que han accedit als serveis socials. Enguany se centra en les primeres atencions: com ha estat la rebuda, des d'on hi han accedit i quins aspectes creuen que és rellevant comentar.

Després de valorar l'experiència del curs passat, es proposa fer un canvi conceptual i cercar una diversitat de situacions en grups ja constituïts. Es decideix, doncs, traslladar les sessions a grups i col·lectius que ja estan en funcionament i consolidats per conèixer les seves experiències en relació amb l'atenció rebuda en l'accés als serveis socials i, alhora, donar a conèixer el Consell Municipal de Benestar Social en el si d'aquests grups.

Totes les sessions han mantingut una mateixa estructura metodològica per tal de garantir l'homogeneïtzació, i s'han adequat, això sí, al perfil de les persones participants.

DATES DE LES SESSIONS I TEMES TREBALLATS EN CADASCUNA

29
NOV 2022	Grup de mares vinculades als centres oberts del Casal dels infants al Raval, persones que formen un grup motor per a la dinamització de pares i mares i la participació en la comunitat.
26
GEN 2023	Grup de jovent usuari del Casal Jove Atlas, un servei socioeducatiu ofert pel Casal dels Infants al Raval a joves d'entre 16 i 21 anys.
16
MAR 2023	Grup de persones que formen part de la "colla cuidadora", un grup de suport en què comparteixen la tasca de tenir cura d'un familiar, en el Centre de Serveis Socials Antiga Esquerra de l'Eixample.
27
ABR 2023	Grup de dones de l'associació intercultural Diàlegs de Dona, que acull dones immigrants.
09
MAI 2023	Grup de dones de la Fundació Els Tres Turons, una entitat d'iniciativa social que treballa per a la promoció i el suport de la salut mental comunitària.
22
MAI 2023	Grup de dones de l'associació 9 Barris Acull, formada per persones i entitats d'àmbits diversos amb la finalitat de treballar de forma coordinada per afavorir la convivència del veïnat en la diversitat que caracteritza els barris i el territori.
24
MAI 2023	Grup de dones de l'equipament La Violeta de la Fundació ASSÍS, creat per donar atenció social i allotjament a dones que pateixen exclusió social.
29
MAI 2023	Grup de joves que resideixen a la Llar d'Oportunitats, que és un servei que acull joves immigrants sense xarxa social per motius diversos. La visita al centre es fa oberta a tots els membres del CMBS, dins dels actes que se celebren pel 35è aniversari del Consell, i posteriorment es porta a terme la sessió amb els nois del centre.
28
JUL 2023	Grup de persones membres del sindicat de maners de Barcelona.

CONCLUSIONS, REFLEXIONS I PROPOSTES

Sobre l'accés i el seguiment dels serveis socials, cal procurar que hi hagi una finestra única que es dediqui a la tramitació, la informació i l'orientació, i potenciar una coordinació interna amb la finalitat d'evitar explicar un problema més d'una vegada a professionals diferents que no són de referència, de manera que es trenqui el malestar que manifesten les persones quan es dirigeixen als serveis.

Cal destinar-hi més professionals i ampliar l'atenció dels serveis socials a les tardes per reduir el temps d'espera, agilitzar els procediments i afavorir que es pugui atendre les persones en el mínim temps possible.

Cal garantir la presencialitat en els serveis socials cada vegada que una persona vulgui ser atesa. Després de l'experiència viscuda durant la pandèmia, les persones amb les quals s'ha parlat constaten que no sempre era positiva l'atenció telefònica, ja que no sempre es donava resposta a la demanda plantejada.

Cal garantir la figura mediadora en relació amb qüestions lingüístiques i culturals per evitar possibles conflictes que puguin sorgir del desconeixement d'ambdues parts. Cal integrar serveis jurídics i psicològics.

S'ha de fer una atenció especial a infants, adolescents i joves. En els casos de menors d'edat que pateixin situacions de violència intrafamiliar, sigui directament o a algun membre de la família, **cal que puguin accedir als serveis socials individualment,** independentment de pares o tutors.

Sobre la transparència i la proactivitat, cal igualtat de criteris pel que fa als requisits per evitar una percepció d'arbitrarietat.

S'ha d'informar la ciutadania de què són els serveis socials mitjançant campanyes en els transports públics, les xarxes socials, els CAPs, els instituts, els oratoris i les entitats del barri.

Cal treballar en xarxa i potenciar la prevenció, fer que la informació sigui fluida, crear grups de suport segons les necessitats, i establir una coordinació amb els agents del territori per donar una resposta integral.

Sobre la millora del conjunt de professionals, cal reduir-ne la rotació, de manera que es pugui establir un vincle de confiança i confidencialitat, i, tanmateix, que es pugui canviar de professional referent sense que hi hagi por a possibles conseqüències.

Cal que hi hagi una avaluació qualitativa per millorar el servei.

Cal millorar les competències del conjunt de professionals facilitant formació sobre la diversitat social actual i proporcionant les eines necessàries per oferir una bona atenció. També pel que fa a l'assertivitat, cal empatia, evitar prejudicis i que es fomenti l'empoderament de la ciutadania.

REPTES DE FUTUR DEL GRUP DE TREBALL

Continuar amb el format de grups de treball ja constituïts a partir dels ja existents en diversos centres de serveis socials. Fer una sessió a cada districte de Barcelona per obtenir una visió diversa depenent del territori i que els grups puguin ser variats d'acord amb temes i sectors diferents.

Treballar per construir un informe amb propostes de millora que es pugui presentar en l'àmbit corresponent d'actuació, així com a l'alcalde amb una intenció clara de potenciar la veu de les persones que han participat en les sessions del grup.

8 CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

La tasca del Consell Municipal de Benestar Social permet, un any més, a través d'aquest informe, posar de manifest la importància d'incloure els diferents actors en la vehiculació de les polítiques públiques socials, demostrant ser un enfocament efectiu que permet identificar necessitats, elaborar diagnòstics i promoure criteris de millora a problemàtiques socials, de manera conjunta i col·laborativa.

Totes les propostes incloses en l'informe s'aborden des d'una perspectiva àmplia i integradora analitzant la realitat social des de la seva especificitat, però sense perdre de vista la visió i l'acció global per transformar-la. L'informe reflexa, també, el compromís del Consell per treballar en la millora de la qualitat de vida, en l'àmbit del benestar social, dels ciutadans i ciutadanes de la ciutat de Barcelona.

Com a reptes de futur els grups de treball del Consell tenen diferents temes identificats, com pot ser l'abordatge de les problemàtiques d'ús d'entorns digitals i les addiccions comportamentals, tan en adults com en primera infància i adolescència; el seguiment de la integració social i sanitària en el seu disseny i implementació a la ciutat; la definició d'indicadors per l'avaluació de diferents àmbits en l'entorn de salut pública, etc.

Internament, el consell també té reptes a implementar i consolidar el pròxim curs, com són les sinèrgies entre grups de treball i temàtiques transversals; aprofundir en l'àmbit de sostenibilitat d'espais de participació i com conflueixen els consell per definir una base de treball conjunt; seguir construint indicadors per recopilar la informació necessària que permetrà elaborar l'informe d'impacte al final de mandat... sempre destacant la capacitat del consell per innovar i adaptar-se als desafiaments canviants durant els seus 35 anys d'història.

INFORME D'INCIDÈNCIA

del consell municipal
de benestar social

Consell Municipal de Benestar Social

Més de 35 anys treballant pels drets socials a Barcelona

Ajuntament de
Barcelona